

ara criatures

GETTY

FER REALTAT EL SOMNI DE SER PARES

CADA VEGADA MÉS PARELLES RECORREN A LA MATERNITAT SUBROGADA

P. 4-5

Les parelles que han triat la maternitat subrogada per ser pares sostenen que és una tècnica de reproducció assistida més. Però no tothom ho veu igual

Portada

MATERNITAT SUBROGADA: DEBAT OBERT

TRINITAT GILBERT

Moltes parelles que volen tenir fills i no poden, pel motiu que sigui, es plantegen en algun moment una opció que, tot i no estar legalitzada a Espanya, va agafant protagonisme: la maternitat subrogada. Aquestes parelles sostenen que és una tècnica de reproducció assistida més. És el cas del diplomàtic Luis Melgar, autor del llibre *La cigüeña vino de Miami. Crónica de un viaje a la paternidad* (Península), que explica amb transparència la seva experiència vital perquè serveixi per empenyer la legislació de l'estat espanyol a acceptar aquesta tècnica en comptes de prohibir-la.

“La maternitat subrogada és una evolució social que empeny els estats a regular-la”, afirma Luis Melgar, pare d’una nena, la Paula, gestada per una mare de Florida. El Luis i el Pablo, la seva parella, van optar per un camí que “és una realitat i una necessitat social, igual que ho va ser l’acceptació del matrimoni del mateix sexe”, afegeix. Com que a l’estat espanyol topaven amb una prohibició que ha engegat un debat social i polític (consulteu l’enllaç https://www.ara.cat/societat/Maternitat-subrogacio-negoci-dret_0_1787221339.html), la parella va decidir viatjar a Florida per iniciar els tràmits. El fet que tots dos visquessin

a Veneçuela, per feina, també els feia optar pels EUA i no per altres països que també accepten que una dona gestii la criatura d’una altra persona.

“La curiositat és que quan explicàvem que volíem ser pares d’un nadó gestat amb els nostres gens tothom ens preguntava per què no adoptàvem, fins i tot parelles homosexuals”, recorda el Luis. Per a l’autor del llibre la pregunta és curiosa, perquè a les parelles heterosexuales que no poden tenir fills no se’ls acostuma a recomanar que adoptin, sinó que passin per altres tècniques de reproducció assistida. “Doncs nosaltres també optàvem per una altra via conceptiva, perquè volíem perpetuar els nostres gens”, afegeix.

EL PROCÉS

A l’estat de Florida la normativa els obligava a adquirir un paquet d’òvuls congelats per una donant anònima –operació que van fer a través de la web Donor Egg Bank USA–, una part dels quals fecundarien amb l’esperma del Pablo i una altra part amb els del Luis. El pas següent va ser contractar una gestant, perquè la regulació marca que no sigui la mateixa dona que ha donat els òvuls. “La donant d’òvuls es va quedar en l’anonimat, i la vam ha-

ver d’escollir amb una sèrie de filtres físics (raça, color del cabell, color dels ulls, alçada...), però ens vam sorprendre que no hi havia cap indicador de perfil genètic per a un assumpte tan important en la vida d’una persona com el rendiment intel·lectual”, assenyalava el Luis.

A partir d’aquí, per a la parella tot va anar més ràpidament. El diplomàtic explica amb claredat al llibre que tenir uns diners estalviats els va permetre fer tots els passos necessaris. “Adquirir el paquet d’òvuls congelats ens va costar 18.000 dòlars!”, explica. Aquesta xifra tan elevada els va fer decidir-se per una criatura, quan tant a ell com al Pablo els feia il·lusió tenir bessons. “Multiplicar la xifra per dos ens suposava un daltabaix financer en tota regla”, diu.

Els passos següents, contactar amb la gestant i fer el seguiment fins al part, van anar bé. “Vam assistir-hi tots dos, al part, i puc assegurar que veure el cap de la Paula va ser l’experiència més meravellosa de la meua vida”, diu el Luis, que afegeix que creia que explotava de felicitat quan va veure la nena per primera vegada. Ara la Paula és un nadó de gairebé un any i els seus pares tenen clar que quan creixi li explicaran la seva realitat. “Tenim

“La dona gestant de la Paula va fer un acte de generositat perquè nosaltres poguéssim ser pares”, assegura Luis Melgar

El diplomàtic Luis Melgar explica en un llibre la seva experiència amb la maternitat subrogada. Vol que es legalitzi aquesta pràctica a Espanya. L.M.

molt bona relació amb la gestant, i per això he volgut explicar-ho tot en un llibre, per trencar una llança a favor d'una política de transparència", afirma el Luis. De fet, el llibre, que es llegeix com una novel·la, explica amb detall com és la gestant de la Paula, la Salisha, i aquesta relació tan estreta de coneixença que manté amb els pares, el Luis i el Pablo. "Per a la Paula i per a nosaltres, la gestant, la cigonya com ens agrada anomenar-la, continuarà formant part de les nostres vides", diu el Luis.

NECESSITAT O GENEROSITAT? Seguint aquest fil, els pares s'han preguntat per què la Salisha es va oferir com a gestant. ¿Va ser necessitat o generositat? "Ella ja és mare d'un fill, i volia fer alguna cosa especial per ajudar la societat -diu el Luis-. Ara bé, és clar que hi ha una compensació econòmica, però per a ella va ser un acte de generositat". De fet, la regulació de l'estat de Florida afavoreix que sigui així, perquè la legislació obliga la gestant a tenir feina i una situació econòmica bona.

En altres paraules, "la legislació de Florida és molt garantista, perquè, a més, protegeix els drets de la gestant i els dels pares", diu el Luis. Entre al-

tres qüestions, assegura que la pàtria potestat és dels pares des del moment de la concepció, sense que la gestant tingui cap dret ni obligació amb el nadó després del naixement. Ara bé, la llei també indica que "la gestant és qui mana en el seu cos, per la qual cosa qualsevol decisió que afecti la seva integritat física la pren només ella", diu el Luis, i afegeix que "si passés res, com que es trencaria el contracte la gestant hauria d'indemnitzar econòmicament els pares".

Tota això es tradueix en el fet que la gestant "no ha de beure alcohol, ni fumar, ni menjar determinats aliments durant l'embaràs", explica el Luis, que afegeix que si malgrat tot això "l'embrió presenta malformacions i els metges recomanen posar fi a l'embaràs, si hi ha risc per a la vida o la salut de la gestant, llavors la decisió l'ha de prendre ella; si no la pren, ho poden fer els pares". Amb el contracte clar, el Pablo i el Luis van depositar 30.000 dòlars a un fons fiduciari per a la gestant. L'administrador del fons és l'encarregat d'anar fent els pagaments en mensualitats a mesura que es verifiquen els passos de la gestació -inici del tractament de fertilitat, transferència dels embrions, detecció del batec cardíac del fetus-, fins al

pagament final, que va ser set dies després del part.

Els pares de la Paula, el Pablo i el Luis, fan balanç del camí que han recorregut fins a arribar on són ara. "Quan tens la criatura als braços és quan comença la complexitat", assegura el Luis. I "això que la Paula ens ho ha posat fàcil, perquè menja i dorm molt bé, però la qüestió és conciliar la vida laboral amb la de la criatura", afegeix. I en aquest punt obre un nou debat, que és el dels permisos de paternitat i maternitat: "Tots dos permisos s'haurien d'allargar, perquè és un dret per als fills que els acompanyin els pares les 24 hores del dia". I afegeix: "Si tots dos fossin a casa de baixa quan neix la criatura, l'un i l'altre prendrien consciència real del canvi, però si un de seguida torna a treballar, com passa ara, això no és possible". En el cas del Pablo i el Luis s'ha donat la circumstància que només han pogut gaudir de baixa de paternitat (és a dir, el temps més curt); per tant, tots dos van haver de tornar a la feina de seguida. El Luis insisteix: "La complexitat amb majúscules és quan la criatura és a casa". La resta va ser una opció de vida guiada per un instint molt natural: formar una família. ✪

L'apunt "Es mercantilitza el cos de les dones"

Ni la mateixa discussió sobre el nom és banal. "Les clíniques volen que es conegui com a *tècnica de reproducció assistida*", afirma Maria Casado, la directora de l'Observatori de Bioètica i Dret i titular de la Càtedra Unesco de la **Universitat de Barcelona (UB)**. Ara bé, amb la llei a la mà és una "gestació per substitució", afirma Casado, que ha elaborat un document amb arguments sobre un tema que considera "molt discutible" perquè s'hi barregen "grans quantitats de diners, perquè es promou la mercantilització del cos de les dones", sosté. En el rerefons, doncs, el debat (social i polític) és sobre si, en la vida, el capital ha de moure-ho tot. Però el debat va més enllà i també se centra en la manera com les clíniques permeten triar els òvuls. Que es pugui escollir la raça o el color dels ulls i els cabells fa que, per a alguns, es tracti d'una compra *premium* amb diferents gammes, és a dir, que de nou es banalitza la concepció de la vida.